

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Jose Goitiandia Uriarte Joe

*Aulesti, Bizkaia
(1942)*

Aurkibidea

Biografia

Aulestikoa, guraso biak bertakoak zituen. Pagodiaga baserrian bizi ziren. Bi anaiatan zaharrena, 13 urtera arte Aulestiko eskolan ibili zen; ondoren pinuak botatzen eta zerrategi batean. 9 urte zituela bere aita Ameriketara joan zen artzain, Shoshonera. Jose 1961ean joan zen, Sun Valleyra (Idaho). Sun Valley Inn hotelean egin zuen lana hainbat hilabetez, platerak garbitzen lehenengo eta mahaia zerbitzen gero. Beste lan batzuetan aritu ostean, hotelera bueltatu zen, baina kamioiarekin eski estazioetara jatekoa partitzen aritu zen orduan. 1964rako familia guztia Ameriketara zegoen, baita anaia eta ama ere. 1966an Wood River Rubbish zabor-bilketa negozioa erosi zuen. Izotz negozioa ere izan zuen 41 urtean. Euskal jatorriko emakume amerikar batekin ezkondu zen (Chery Onaida) eta bi alaba eta semea izan zituzten.

Zintak

AUL-029

- **Proiektua:** Lea Ibarreko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Etxeberria, Idoia - Sapsootham, Itziar
- **Data:** 2025-09-15
- **Iraupena:** 75 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Agirrebeña, Aintzane

Pasarteak

1. Aulestiko Pagodiaga baserrian jaioa

- **Erref:** AUL-029/002
- **Iraupena:** 0:01:25. **Hasi:** 00:00:39. **Bukatu:** 00:02:04
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Jose Goitiandia Uriarte, 1942ko San Jose egunean jaio zen Aulestin, Pagodiaga baserrian. Bi nebatatik nagusiena. Gurasoak ere aulestiarrek zituen. Ameriketara joan zirela diote.

2. Lehenengo aita Ameriketara eta gero bera

- **Erref:** AUL-029/003
- **Iraupena:** 0:01:58. **Hasi:** 00:02:04. **Bukatu:** 00:04:02
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):**Laburpena:**

Aulestin ibili zen eskolan. Ez zekien gaztelaniaz eta hantxe ikasi ei zuen apur bat. Berak 9 urte zituela, aita Ameriketara joan zen, ardiekin lan egitera. Handik 10 urtera, 1961ean, Jose joan zen aitarengana eta aita Euskal Herrira itzuli zen. Aitak ez zuen nahi Josek ardiekin lan egiterik, mendian bakarrik ibili behar delako.

3. Familia osoa Ameriketara

- **Erref:** AUL-029/006
- **Iraupena:** 0:01:40. **Hasi:** 00:04:34. **Bukatu:** 00:06:14
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):**Laburpena:**

Jose Ameriketara joan zen aitarengana eta handik hilabetera aita etxera itzuli zen. Bi urteren ostean, anaia joan zen Ameriketara eta, ondoren, aita eta ama ere bai, azkenean, 1964an. Amarentzat gogorra izan zen, baina urtero itzultzen zen Aulestira udan.

4. Ameriketara bidaia

- **Erref:** AUL-029/007
- **Iraupena:** 0:01:28. **Hasi:** 00:06:14. **Bukatu:** 00:07:42
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):**Laburpena:**

19 urterekin joan zen Ameriketara, aitak amerikar nortasuna lortu zuenean. Bidaia: Bilbotik Portugalera, handik New Yorkera eta, azkenik, hegazkinez Boisera. 9 egun egin zituen Shoshonen, Sun Valleyn (Idaho) lanean hasi zen arte.

5. Lehen lana Idahon: platerak garbitzen

- **Erref:** AUL-029/008
- **Iraupena:** 0:03:02. **Hasi:** 00:07:42. **Bukatu:** 00:10:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Sun Valley (Idaho) hasi zen lanean, tren konpainiaren hotel batean, platerak garbitzen. Beste langile euskaldun batzuk ere bazeuden. Hotel handia zen. Turistak joaten ziren, batez ere eskiatzera. Itzultzaile lanetan aritzen zen emakume baten bidez lortu zuen lana. Hasieran ez zekien ingelesez, baina pixkanaka ikasten joan zen. Ahoskera dela zailena dio.

6. Sun Valley Inn hotelean lanean

- **Erref:** AUL-029/009
- **Iraupena:** 0:04:50. **Hasi:** 00:10:44. **Bukatu:** 00:15:34
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):**Laburpena:**

Hasieran platerak garbitzen hasi zen Sun Valley Inn hotelean (Idaho) eta, ondoren, zerbitzatzen. 400 langile baino gehiagok lan egiten zuten elkarren ondoan zeuden bi hoteletan. Langileentzat etxeak zeuden hotel ondoan eta han jaten eta lo egiten zuten. Zerbitzari lanetan platerak garbitzen baino askoz hobeto irabazten zen. Turistak joaten ziren, amerikarrak gehienbat. Propinak.

7. Urtegiaren eraikuntzan Montanan

- **Erref:** AUL-029/010
- **Iraupena:** 0:02:03. **Hasi:** 00:15:34. **Bukatu:** 00:17:37
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):**Laburpena:**

Urtegi berriaren eraikuntza lan egin zuen uda batez Montanan (AEB), hasieran peoi moduan eta gero makinekin. Behargin asko ibili ziren. 5 urte behar izan ziren urtegia eraikitzeko.

8. Hanka hautsi eta lanik ezin egin

- **Erref:** AUL-029/011
- **Iraupena:** 0:01:34. **Hasi:** 00:17:37. **Bukatu:** 00:19:11
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):**Laburpena:**

Kamioiarekin ardientzako lastoa banatzen lan egin zuen denbora labur batez. Gero, hanka hautsi zuen eta sei hilabetez lanik egin gabe egon zen. Hanka sendatzeko, diru asko gastatu behar izan zuen, garai hartan aseguratik ez zegoelako.

9. Kamioiarekin jatekoa banatzen Idahon

- **Erref:** AUL-029/012
- **Iraupena:** 0:04:34. **Hasi:** 00:19:11. **Bukatu:** 00:23:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Sun Valley (Idaho) kamioiarekin jatekoa banatzen lan egin zuen. Jatekoa Sun Valleyko bi jatetxe handietan prestatzen zen eta gero beste jatetxeetara banatu. Neguan eski estaziora ere eramaten zen. Egunean hiru bidaia egiten zituen hiruna lekutara. Hiru urtez jardun zuen lan horretan.

10. Euskaldunak Sun Valley (Idaho)

- **Erref:** AUL-029/013
- **Iraupena:** 0:01:19. **Hasi:** 00:23:45. **Bukatu:** 00:25:04
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):**Laburpena:**

Sun Valley Inn hotelak beharginentzat zuen gunean bizi izan zen kamioiarekin jatekoa banatzen ibili zen garaian. Bertan egon zen bigarren aldian jada euskaldun gutxiago zeuden, nahiz eta artean baziren batzuk. Gaur egun bera da herrian (Ketchumen) bizi den euskaldun bakarra.

11. 1966tik aurrera zabor-bilketan Idahon

- **Erref:** AUL-029/014
- **Iraupena:** 0:03:25. **Hasi:** 00:25:04. **Bukatu:** 00:28:29
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):**Laburpena:**

1966an Wood River Rubbish zabor-bilketa negozioa erosi zion Jose Goikoetxeari. Hasieran berak bakarrik lan egiten zuen, baina pixkanaka beharginak hartzen joan zen. Kamioiarekin etxe, jatetxe eta dendetako zaborra bildu eta zabortegira eramaten zuen. Herri bakoitzak bere zabortegia zuen. 1981era arte zabor guztia batera biltzen zen.

12. Seme-alabek jarraitzen dute zabor-bilketarekin

- **Erref:** AUL-029/015
- **Iraupena:** 0:03:14. **Hasi:** 00:28:29. **Bukatu:** 00:31:43
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):**Laburpena:**

Hasieran bera bakarrik ibiltzen zen zabor-bilketan kamioiarekin. Orduan herriak askoz txikiagoak ziren (4.200 biztanle inguru); egunean 240 etxetatik pasatzen zen. Gaur egun asko hazi da biztanleria (40.000 inguru). 36 langile eta 15 kamioi izatera iritsi zen. Erretiroa hartu eta negozioa saldu egin zuen, baina erosi zutenak ez zirela ondo moldatzen eta handik 7 urtera berriz erosi zuen. Seme-alabek kudeatzen dute.

13. Gaur egun zaborra sailkatuta jasotzen da Idahon

- **Erref:** AUL-029/016
- **Iraupena:** 0:03:41. **Hasi:** 00:31:43. **Bukatu:** 00:35:24
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):**Laburpena:**

Gaur egun birziklatu egiten denez, kamioi eta ontzi gehiago behar izaten dira. Bost gai ezberdin batzen dituzte Idahon. Beraiek leku berera eramaten dituzte denak eta han multzo ezberdinetan sailkatu. Plastikoa barku handietan Txinara eramaten dela dio. Kristala zaborra estaltzeko erabiltzen da. Gehiago kostatzen ei da botila garbitzea berria egitea baino. Latak eta papera birziklatu egiten dira.

14. Hemingway-ren emaztea bizi zen etxean lanean

- **Erref:** AUL-029/017
- **Iraupena:** 0:01:29. **Hasi:** 00:35:24. **Bukatu:** 00:36:53
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):**Laburpena:**

Lan orduetatik kanpo lorezain lanean ere ibiltzen zen, eta Hemingway-ren emaztea bizi zen etxean lan egin zuen Ketchumen (Idaho). Etxea zaintze aldera 15 egun ere pasa zituen bertan 1962an, emaztea kanpora joan zen batean.

15. Emaztearen familia jatorriz Aulestikoa

- **Erref:** AUL-029/018
- **Iraupena:** 0:01:07. **Hasi:** 00:36:53. **Bukatu:** 00:38:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):**Laburpena:**

Chery Onaidarekin ezkondu zen. Emaztearen aita mutikotan joan zen Aulestitik AEBra bizitzera gurasoekin. Emazteak ez daki euskaraz, aita eta aitonak bazekiten arren.

16. Euskaldunekin harremana Idahon

- **Erref:** AUL-029/021
- **Iraupena:** 0:01:11. **Hasi:** 00:38:58. **Bukatu:** 00:40:09
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):**Laburpena:**

Beste euskaldun batzuekin harremana izan du: afariak, dantzak... Boiseko Euskal Etxea urrun geratzen zitzaion eta ez zen asko joaten hara; Shoshone ingurura joaten ziren, dantzetara. Artean ez zegoen Euskal Etxerik Gooding-en, baina bi euskal gune zeuden eta hara joaten zen euskaldunekin hitz egitearren.

17. Gooding-eko (Idaho) Euskal Etxera sarri

- **Erref:** AUL-029/023
- **Iraupena:** 0:00:43. **Hasi:** 00:40:42. **Bukatu:** 00:41:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):**Laburpena:**

<p>Sarri joaten da Gooding-eko Euskal Etxera: afaltzera, jokora... Bera ez zen ibili Euskal Etxea sortzen, baina garai baten izotza eramaten zuen kamioiarekin.</p>

18. Izotza banatzeko negozioa Idahon

- **Erref:** AUL-029/024
- **Iraupena:** 0:02:21. **Hasi:** 00:41:25. **Bukatu:** 00:43:46
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):**Laburpena:**

Izotza banatzeko negozioa izan zuen 41 urtez. 11-12 herritara banatzen zuten, jatetxeetara eta dendetara. Etxean ura atera eta bi makinarekin izozten zuten. Gero, beste makina batekin paketeak egin eta kamioietan banatu. Hiru kamioi izaten zituen. Neguan gutxi saltzen zen.

19. Euskaraz hitz egiteko aukera gutxi Ketchumen

- **Erref:** AUL-029/027
- **Iraupena:** 0:02:57. **Hasi:** 00:46:24. **Bukatu:** 00:49:21
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):**Laburpena:**

Ameriketara joan ostean, 13 urte egon zen Euskal Herrira itzuli gabe. Geroztik 11-12 aldiz joan da. Aldaketa nabariena 1975etik aurrera igarri zuen, Franco hil ostean. Egunerokoan ez dauka euskaraz norekin hitz egin. Hasieran gurasoekin eta anaiarekin egiten zuen, baina haiek hil ostean, gero eta aukera gutxiago. Gaur egun ahal duen guztietan Boiseko edo Gooding-eko Euskal Etxeetara joaten da, beste euskaldun batzuekin afaltzera.

20. Afariak eta alkoholemia kontrolak AEBn

- **Erref:** AUL-029/028
- **Iraupena:** 0:01:44. **Hasi:** 00:49:21. **Bukatu:** 00:51:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):**Laburpena:**

AEBn bazkariak egitea ez da ohikoa, afariak egiten dira, baina goiz, 6ak edo 7ak inguruan. Gero kotxea hartu behar. Alkoholemia kontrolak izaten dira. Kamioilariak tasa baxuagoa izaten dute, gainera. Edanda harrapatuz gero, lizentzia kentzen dute eta sei hilabetera, berriz lortzeko, 10.000 dolar inguru ordaindu behar. Berak ez du inoiz galdu lizentzia, baina abiaduragatik isunak ordaindu bai.

21. Hainbat gauzatarako gutxieneko adina AEBn

- **Erref:** AUL-029/029
- **Iraupena:** 0:02:18. **Hasi:** 00:51:05. **Bukatu:** 00:53:23

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

AEBn ohikoa da armak izatea etxeetan. 13 urterekin ehizara joateko lizentzia atera daiteke. Ez daki ziur gaur egun gidatzeko baimena zenbat urterekin atera daitekeen, baina bere semeak 14rekin atera zuen lizentzia. Alkohola edateko, berriz, 21 urte izan behar dira.

22. Euskaldunen jatetxeak Ketchumen (Idaho)

- **Erref:** AUL-029/032
- **Iraupena:** 0:02:08. **Hasi:** 00:53:48. **Bukatu:** 00:55:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Gloria Batisek Rio Club izeneko taberna izan zuen Ketchumen, baina saldu egin zuen 1965 inguruan. Gero senarraren anaia egoten zen tabernan. Artean euskaldun gutxi zegoen. Epi Intxaustik etxean jatetxea izan zuen. Hemingway bietara joaten zen.

23. Julio Astorkia aulestiarrek hotela Haileyn (Idaho)

- **Erref:** AUL-029/033
- **Iraupena:** 0:00:35. **Hasi:** 00:55:56. **Bukatu:** 00:56:31
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Julio Astorkia aulestiarrek eta Maria emazteak hotela izan zuten Haileyn. Garai batean euskaldun asko joaten zen. Jose EEBBra joan zenetik aurrera gero eta gutxiago.

24. Emaztea euskal dantzak irakasten

- **Erref:** AUL-029/036
- **Iraupena:** 0:00:41. **Hasi:** 00:58:10. **Bukatu:** 00:58:51
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Emaztea dantzari ona da eta euskal dantzak irakasten ibili izan da. Seme-alabek ere ikasi zuten.

25. Euskaldunen negozioak Idahon

- **Erref:** AUL-029/037
- **Iraupena:** 0:01:42. **Hasi:** 00:58:51. **Bukatu:** 01:00:33
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Eliza asko daude, baina "euskaldun elizarik" ez. Abade euskaldun bat egon zen: Juan; gaur egun Lekeition bizi da. Inguruetan negozioak (batez ere taberna eta jatetxeak) izan zituzten euskaldunak aipatzen ditu.

26. "Trailing of the sheep" jaialdia I

- **Erref:** AUL-029/039
- **Iraupena:** 0:02:49. **Hasi:** 01:00:51. **Bukatu:** 01:03:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):**Laburpena:**

1996an "Trailing of the sheep" jaialdia egiten hasi ziren. Urrian izaten da Ketchumen eta Haileyn, bost eguneko festa. Jende asko biltzen da. Egun horietako batean artaldeekin kalean zehar pasatzen dira. Garai batean emakumeak haserretu egiten ei ziren ardiek loreak jaten zizkietelako. Bost egun horietan, dantzariak, musika... egoten da. Bertsolaririk ez dago bertan.

27. "Trailing of the sheep" jaialdia II

- **Erref:** AUL-029/041
- **Iraupena:** 0:03:30. **Hasi:** 01:04:25. **Bukatu:** 01:07:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):**Laburpena:**

John Peaveyk jarri zuen martxan "Trailing of the sheep" jaialdia. John hil zen, baina emaztea bizi da. Non bizi ziren. Amerikako beste leku batzuetatik ere joaten dira eta baita Ingalaterratik ere. 12.000 lagun inguru elkartzen dira. Ardiak eramateko ere jendea behar izaten da, 1800 ardi inguru eramaten dituzte eta. Peaveyk ardi asko zituen. Jose hara joan zenean, behargin guztiak euskaldunak ziren, gehienak bizkaitarrak; gaur egun gehienak perutarak.

28. Apartamentu eta "trailer"en negozioa Idahon

- **Erref:** AUL-029/043
- **Iraupena:** 0:04:18. **Hasi:** 01:08:13. **Bukatu:** 01:12:31
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):**Laburpena:**

Apartamentuen negozioa ere izan zuen (oraindik ere ba omen dauzka). Nolakoak izaten diren. Jendea bizitzeko "trailer"ak erosi, alokatu eta saldu ere egin zituen, 18 urte inguruan. Negozioaren inguruko azalpenak

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-07-26

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com